

Nataša Ninković u predstavi „Selestina“

Premijera „Selestine“ večeras na Gradu teatru

Tragikomična priča o ljubavi

BUDVA - Najvažniji događaj ovogodišnjeg, 33. festivala u Budvi, po kojem je dobio i moto „Liječiti srce, zabavljajući razum“, premijera „Selestine“ Fernanda de Rohasa, u režiji Milana Neškovića, koprodukcije Grada teatra i Jugoslovenskog dramskog pozorišta iz Beograda, zakazana je za večeras u 20.30 časova, na sceni između crkava.

Kako je na jučerašnjoj konferenciji za novinare najavio dio autorske ekipe predstave, riječ je o dramatisaciji Rohasovog romana, prvi put objavljenog krajem XV vijeka, koji se smatra jednim od najvećih klasičnih djela ne samo španske, već i evropske književnosti. Prema riječima reditelja Neškovića, veliki je izazov za svakog autora postavljati ovaj roman na scenu.

- S jedne strane, željeli smo da ostanemo vjerni duhu Španije, a s druge, da taj srednjovjekovni svijet transponujemo u savremeno doba, i ova „tragikomedija o Kalistu i Malibeji“, kako stoji u podnaslovu romana „Selestina“, nudi niz savremenih i svestremenih tema. „Selestina“ koju ćemo vidjeti priča o svijetu u kojem materijalno ima prednost nad svim ostalim, o svijetu instant zadovoljstva, o svijetu u kom su empatija i iskrene emocije odavno prevaziđena stvar, ili ih ironično posjeduju oni od kojih to najmanje očekujemo. To nam je i bila polazna tačka; poigrali smo se stilovima komedije, iz kojih se polako rađa tragedija – rekao je Nešković. Kako je istakla dramaturškinja

Maja Todorović, „Selestina“ otvara niz mogućnosti za uzbudljivo, savremeno čitanje.

- Na prvo čitanje „Selestina“ mi se dopala upravo zbog njene savremenosti – kazala je ona.

Nikola Rakočević u ulozi Sempronija, kazao je kako vjeruje da ova predstava može zaista da bude zanimljiva za publiku, da će u njoj uživati i doživjeti jedan mali rolerkoster, i izaći šokirana. Marta Bjelica, Budvanka, koju ćemo vidjeti u ulozi Malibeje, kazala je da je rad na ovoj predstavi bio jedan sumanut proces i da upravo zbog toga ima svoje čari. Prema riječima Emira Čatovića, koji igra Parmena, kroz rad na predstavi naučio je nešto o sebi, nešto o drugima, i uvjeren je da će publika uživati u „Selestini“.

Umjetnički direktor JDP -a Gorčin Stojanović i direktorka Grada teatra Milena Lubarda-Marović istakli su značaj višegodišnje saradnje dvije kuće, iz koje su nastale dragocjene koprodukcije, poput „Lažnog cara Šćepana Malog“, ili „Trojila i Kreside“, koje su ušle u antologije ovdašnjeg pozorišta. U naslovnoj ulozi Selestine vidjećemo Natašu Ninković, a u glumačkoj ekipi su i Ljubomir Bandović, Nikola Šurbanović, Anđelika Simić, Maja Stojanović i Katarina Žutić. Scenografiju potpisuje Jasmina Holbus, kostime Biljana Grgur, koreografiju Ista Stepanov, a muziku je komponovao Vladimir Pejković.

Reprizna izvođenja na ovogodišnjem festivalu zakazana su za 19, 20. i 21. jul na istoj sceni.

R. B.

INTERVJU: Muzički rukovodilac projekta „Muzika na vodi“ Dmitrij Prokofjev

Praznik u baroknom stilu

PODGORICA - Kada nastaje neki pozorišni komad, obično se uz već postojeći tekst piše muzika. Međutim, muzičko-teatarski projekat „Muzika na vodi“, čija će premijera biti priređena večeras u 21:30 časova u Lušnici Bay u Tivtu, u okviru festivala Purgatorije, djelo je nastalo obrnutim redoslijedom.

Naime, NU Ars-industria i Muzički centar Crne Gore prvi put u našoj državi, a i u regionu, napravili su imersivni koncert, pa su na već postojeće klasično remek djelo njemačkog kompozitora baroka Georga Fridriha Hendla napisali adekvatan scenario.

„Muziku na vodi“ izvešće 22 muzičara, pet glumaca i di-džej umjetničkog ansambla Ars-industria. Nakon tivtatske premijere, ovaj nesvakidašnji koncept biće predstavljen i podgoričkoj publici sutra veče u 21 sat na Skalinama.

U razgovoru za Pobjedu, muzički rukovodilac projekta i vođa grupe violončela u Crnogorskom simfonijskom orkestru Dmitrij Prokofjev objasnio je kakav je zapravo koncept ovog inovativnog djela, kao i koji su njegovi glavni ciljevi.

POBJEDA: Šta Vas je motivisalo da se upustite u ovaj nesvakidašnji muzičko-teatarski poduhvat?

PROKOFJEV: Motivacija je proistekla iz želje da se stvori „praznik u baroknom stilu“ na nekim od najljepših lokacija u Crnoj Gori i da se visoka umjetnost približi najširem krugu slušalaca. Naime, mnogi muzičari govore o krizi klasične muzike. Ja, naprotiv, smatram da se radi o nedostatku ideja. Klasičnom muzikom dominira tradicija. Ipak, postoji veliki izbor djela iz različitih epoha koja su u divnom saglasju sa našim dobom. Živimo u vrlo zanimljivom vremenu. Doživjeli smo revoluciju u tehnologiji, ušli u digitalnu eru, marketing je uveliko u dubini naše svijesti, a i institucije prolaze kroz promjene. Ljudi su se takođe promijenili, gledalac i slušalac se promijenio. Sa brzinom života koji živimo i naša koncentracija se promijenila. Zato klasična muzika mora da stvori nove formate prezentacije, uzimajući u obzir specifičnosti

Dmitrij Prokofjev

Publika će biti u kontaktu sa glumcima, i ako su već odlučili da dođu na koncert, divim se njihovoj hrabrosti. Veoma bih volio da nakon izvođenja posjetioci ne odu sa odgovorima, već sa pravim pitanjima

našeg zanimljivog vremena. U muzici, kontekst je veoma važan. Kompozitor, kao i svaka osoba, uvijek je pod uticajem određenih okolnosti. One mogu biti vezane za političke procese, religiozna iskustva, mogu biti refleksije prirodnih fenomena ili ljubavnih priča koje utiču na nastanak jednog djela. Tradicionalni format koncerata ne pruža kontekst i pokazuje gledaocu/slušaoocu samo dio ukupne slike jednog vremena. U potrazi za novim rješenjima i inovativnim formatima oformljena je NVO Ars-industria, koja okuplja ljude različitih umjetničkih profila. I drago mi je što je u Crnoj Gori formirana takva „laboratorija“ umjetničkih inovacija koja će, nadam se, imati uticaj i van zemlje.

POBJEDA: Kakav je, zapravo, koncept projekta „Muzika na vodi“?

PROKOFJEV: Platforma Ars-industria razvila je koncept „koncerata atmosfere“ sa elementima imersivnosti. „Muzika na vodi“, čiju bazu predstavlja istoimeno ostvarenje G. F. Hendla, pilot je projekat u saradnji sa Muzičkim centrom Crne Gore. Čak i u Engleskoj, gdje je djelo nastalo, ono je za publiku samo sjajno djelo. Malo ljudi zna da je ova muzika napisana iz utilitarnih razloga. Da nije bilo određenog političkog konteksta, Hendl je vjerovatno ne bi ni napisao. Tokom njenog izvođenja doživjeće se upravo kontekst, a gledalac/slušalac će poput efekta 3D naočara primiti informacije u formatu prošire-

ne stvarnosti, i upoznati se sa likovima iz tog vremena: Hendlom, kraljem Džordžom I, njegovom ljubavnicom, lordom komornikom, konobarem kao predstavnikom naroda i muzičarima. Koristićemo imersivnu tehnologiju koja u svijetu teatra dobija na popularnosti i podrazumijeva uključenost i reakciju publike. I za nas i za publiku, ovo će biti novo iskustvo.

POBJEDA: Uobičajeno je da se za pozorišne komade piše muzika, ali Vi ste krenuli obrnutim redoslijedom – kreiran je dramski tekst za barokno muzičko remek djelo Georga Fridriha Hendla. Ko su junaci Vaše priče i šta će biti u fokusu?

PROKOFJEV: Saglasan sam, takva inverzija je vrlo interesantna. Dramski tekst koji je napisala Vanja Vukčević, a rediteljski uobličio Zoran Rakočević, zasnovan je u najvećoj mjeri na istorijskim činjenicama, ali i izvjesnim pretpostavkama i teorijama. Izuzetno talentovani glumci Đordžije Tatić, Sanja Vujisić, Stefan Vuković, Filip Đuretić, flautistkinja Marija Đurđević-Ilić i ja, kao i svi ostali muzičari na sceni, tu mačimo stvarne osobe tog vremena. Prema mom mišljenju, Hendlova partitura je odraz svjetskog poretka. Na vrhu partiture su glasovi koji reflektuju nebesa, odmah niže je kralj, a ispod njega ljudi (violine) i pakao u basovskim instrumentima! Ipak, ovo nije dokumentarni performans i naravno da postoje improvizacije, i mnogo metafora koje su uvijek dobrodošle. A imajući u vidu i imersivnost, dramski tekst se može mijenjati tokom izvođenja.

Kineski umjetnici u Podgorici

PODGORICA - Izložba djela kineskih umjetnika, pod nazivom „Enthusiasm for Ink Wash Painting“, biće otvorena večeras u 20 sati u Modernoj galeriji, u okviru „Podgoričkog kulturnog ljeta“. Izložbu će otvoriti potpredsjednik Kineske nacionalne slikarske akademije Džang Đengdžou, a govoriće i kustoskinja JU Muzeji i galerije Podgorice mr Selma Đečević, kao i privremena otpravnica poslova Ambasade NR Kine u Crnoj Gori Hua Jafang. Ovom postavkom selektovano je preko šezdeset djela kineskih likovnih umjetnika koji reprezentuju dio bogate i raznovrsne stvaralačke scene Narodne Republike Kine. Izložbu organizuju Muzeji i galerije Podgorice u saradnji sa Ambasdom NR Kine i Kineskom nacionalnom slikarskom akademijom. Može se pogledati do 25. avgusta.

A. Đ.

Fotografije Đonovića u Baru

BAR - Izložba fotografija Peđe Đonovića, pod nazivom „Testament“, iz fundusa Narodnog muzeja Crne Gore, biće otvorena večeras u 21 sat u Dvorcu kralja Nikole u Baru, u okviru festivala Barski ljetopis. Izložbu, koju je Narodnom muzeju Crne Gore poklonila autorova majka Sonja Đonović, otvoriće kustos u Narodnom muzeju Slobodan Vušurović i trajaće narednih 15 dana.

- Spiritualna snaga kojom plijene 22 rada posvećena „Testamentu“, svjedoči o izuzetnoj snazi jedinstvenog i originalnog likovnog rukopisa rano preminulog cetinjskog umjetnika Peđe Đonovića. Ciklus „Testament“ ima za polazište motive iz Starog i Novog zavjeta - isti će se u javni.

A. Đ.

Ansambl projekta „Muzika na vodi“

Profjev uoči večerašnje premijere djela

nom stilu

Sa jedne od proba projekta „Muzika na vodi“

Društveni eksperiment

POBJEDA: S obzirom na to da je ovo prvi put da se ovakav umjetnički poduhvat realizuje u Crnoj Gori, kakva su Vaša očekivanja? U čemu je značaj jednog ovakvog projekta za našu muzičku scenu?

PROKOFJEV: Format „atmosferskog“ koncerta je novina za Crnu Goru, ali i za evropski kontinent. Mi želimo da stvorimo stabilan punkt za kreativne eksperimente i inovacije koje će se prepoznati, i iz Crne Gore širiti u svim pravcima. „Muzika na vodi“ je takođe društveni eksperiment, prilika da se osjeti pripadnost određenoj društvenoj grupi tog vremena. Povremeno posjećujem London, i nije jednostavno odrediti statusni položaj i filozofiju osoba koje možete sresti na ulici. Činjenica je da prevladava mejnstrim, kako u muzici, tako i u načinu odijevanja. Smatram da ćemo se u budućnosti vratiti u supermarket subkultura, i da ćemo izabrati jasnu filozofiju samoprezentacije. Šetajući ulicom, „predstavnik baroka“ će se susresti sa „predstavnikom avangarde“, kasir će možda biti oličjenje estetike „romantizma“, kako po svom odijevnom stilu, tako i u načinu govora. Ljudi će oživjeti svoju jedinstvenost i originalnost. A onda, u Meksdonaldu nikada više neće biti redova.

POBJEDA: „Muzika na vodi“ zamišljena je kao imersivni koncert, a to znači da zahtijeva direktniju interakciju sa publikom i njenu uključenost u tok dešavanja. U tom kontekstu, kakve reakcije očekujete iz gledališta?

PROKOFJEV: Važno je napomenuti da iako je prije svega riječ o koncertu (nimalo jednostavnom za realizaciju) pozorišni segment, kao i koreografska rješenja Tamare Vujošević, predstavljaju vrijedna pojačala estetskog utiska i konteksta. Ne znam koja nam sve iznenađenja i učesnici, a i publika, mogu prirediti. Napominjem da će svi akteri i posjetioc ovog događaja imati vlastite prototipe stanovnika Londona s početka 18. vijeka. Publika će biti u kontaktu sa glumcima, i ako su već odlučili da dođu na koncert, divim se njihovoj hrabrosti. Veoma bih volio da nakon izvođenja posjetioci ne odu sa odgovorima, već sa pravim pitanjima.

POBJEDA: Što ste postavili kao glavne ciljeve projekta „Muzika na vodi“?

PROKOFJEV: Naša želja je da posjetioci izvučemo iz svakodnevnog života i da stvorimo uslove za uživanje i bolje razumijevanje djela koje pripada visokoj umjetnosti.

POBJEDA: Vi ste muzički rukovodilac projekta, ali i jedan od glumaca. Koliko je Vama

ovo bilo izazov, a koliko i zahtjevan zadatak?

PROKOFJEV: Ovo je za mene velika avantura. Ne bih sebe nazvao glumcem, iako ću u nepuna dva sata programa tumačiti lik Hendla. Proces rada veoma mi je zanimljiv i nadam se da ću uspjeti da publici dočaram karakter jednog od najboljih kompozitora u istoriji.

POBJEDA: Kakav dalji život predviđate projektu, tj. kakve su mogućnosti da bude izveden i u drugim crnogorskim gradovima negdje uz vodu ili, što da ne, i u regionu?

PROKOFJEV: Svakako imamo namjeru da „Muziku na vodi“ predstavimo i u ostalim gradovima Crne Gore, zemljama regiona, a i šire. Ministarstvo kulture, Glavni grad Podgorica, Centar za kulturu Tivat, Ambasada Njemačke i Gradsko pozorište Podgorica prepoznali su vrijednost ovog projekta, pa se nadam da će i ostale instance u Crnoj Gori, a i šire, iskazati interesovanje. U zavisnosti od specifičnosti lokacija održavanja, i svaki od tih koncerata bi se razlikovao. Muzičari i glumci su živi ljudi, oni improvizuju, a i reakcije publike ne moraju uvijek biti iste. „Muzika na vodi“, i njoj slični projekti koje planiramo u budućnosti imaju, nadam se, predispoziciju da postanu lijepa „tradicija“ za stanovnike i turiste u Crnoj Gori.

Svetlana VIŠNJIC

Na Cetinju juče predstavljeno treće kolo književne edicije „Nova luča“

Djela koja će se dugo čitati

CETINJE - Edicija „Nova luča“ je jedan od najznačajnijih izdavačkih poduhvata u Crnoj Gori danas i nastavak je nekadašnjeg državnog projekta novinsko-izdavačkog preduzeća Pobjeda, koji je kroz 72 knjige donio izbor iz crnogorske književnosti, od najstarijih vremena do devedesetih godina prošlog vijeka – kazala je direktorica za kulturno-umjetničko stvaralaštvo u Ministarstvu kulture Dragica Milić, na jučerašnjoj konferenciji za novinare.

Povodom izlaska iz štampe trećeg kola „Nove luče“, u Ministarstvu kulture juče je predstavljeno ovo izdanje, u kojem su zastupljeni autori porijeklom iz Crne Gore, a koji su svoju afirmaciju stekli u drugim zemljama regiona. Riječ je o Draganu Nikoliću, Velimiru Miloševiću, Veljku Radoviću, Ibrahimu Hadžiću, Biljani Jovanović, Voju Šindoliću, Refiku Ličini, Basriju Čaprićiju, Žarku Lauševiću i Vojislavu Pejoviću.

- Pored toga što je posvećena crnogorskim autorima, svojim konceptom „Nova luča“ u trećem izdanju donosi jedan kuriozitet ili bolje reći ukazuje na našu obavezu da ne možemo svoj kulturni identitet graditi samo na stvaralaštvu domaćih autora, već da tom kontekstu bez sumnje pripadaju i mnogi drugi autori koji su rođenjem vezani za ovaj

prostor, iako su svoju punu stvaralačku afirmaciju ostvarili van granica Crne Gore - kazala je Milić, a prenosi www.cetinjskilist.com.

Prema riječima direktora izdavačke kuće Otvoreni kulturni forum, Milorada Popovića, izdavaštvo nema dobru poziciju danas u Crnoj Gori, pa antologijsko izdanje treće edicije „Nova luča“ predstavlja pravi podvig.

- Crnogorskoj književnosti narušeno je bila potrebna jedna ovakva edicija. Ono što je rađeno do devedesetih godina bilo je, u velikoj mjeri, više jedan pristup književno-istorijski, a u međuvremenu je stasao značajan broj književnika koji su svakako morali biti va-

lorizovani na savremenoj sceni - kazao je Popović, prenosi www.cetinjskilist.com.

U ime Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva, Radule Novović kazao je da je objavljivanje edicije „Nova luča“ važan kulturni događaj.

- Knjige koje se objavljuju u ediciji „Nova luča“ jesu zaista vrijedna književna djela. To su djela koja su izdržala probu vremena i koja će se još dugo čitati - kazao je Novović.

Da je riječ o kapitalnom, najobimnijem i najznačajnijem projektu koji se realizuje u oblasti crnogorske književnosti i izdavaštva složili su se i direktor Nacionalne biblioteke „Đurđe Crnojević“ Bogić Rakočević i u ime Fakulteta za

crnogorski jezik i književnost Aleksandar Radoman, koji su takođe govorili na pres konferenciji.

Izdavačka kuća Otvoreni kulturni forum sa Cetinja je 2015. godine, pokrenula projekat pod nazivom „Nova luča“, koji predstavlja poduhvat u crnogorskoj književnoj produkciji i svojevrsni je generacijski, poetički i žanrovski presjek savremene crnogorske književnosti s kraja XX i početka XXI vijeka. U realizaciji ovog projekta, pored OKF-a, učestvovali su i Ministarstvo kulture, Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“, Fakultet za crnogorski jezik i književnost i Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.

R.K.

Na KotorArt Don Brankovim danima muzike nastupio Zagrebački kvartet

KOTOR - Zagrebački kvartet, kamerni ansambl koji ove godine obilježava sto godina postojanja, nastupio je na KotorArt Don Brankovim danima muzike u utorak, 16. jula, u Katedrali Sv. Tripuna. Njihov odnos prema interpretaciji bio je pokazatelj istrajnosti jednog gudačkog kvarteta čijem su izvođačkom iskustvu, počev od 1919. godine, doprinijele generacije i generacije umjetnika.

Kada je riječ o repertoaru, umjetnici su odabrali dvojicu kompozitora čija se djela nalaze decenijama na njihovom repertoaru: Ludviga van Betovena, s njegovim Gudačkim kvartetom u D-duru, op. 18, br. 3, i Morisa Ravela, s Gudačkim kvartetom u F-duru koji je Zagrebački kvartet, u jednoj ranijoj postavci, snimio za Jugoton još osamdesetih godina prošlog vijeka.

IDEAL FORME

Ova dva djela imaju brojne zajedničke karakteristike, uprkos vremenskoj distanci od tačno jednog vijeka – Betoven je svoj kvartet napisao na samom početku 19. vijeka, a Ravel svoj na početku 20. vijeka. Stilska diskrepanca, između klasicizma i ranog Betovenovog stvaralaštva, oslonjenog na ideje „oča gudačkog kvarteta“, Jozefa Hajda, s jedne strane, i neoklasicizma i ranog Ravelovog stvaralaštva, oslonjenog na ideje impresionista s druge, prevaziđena je zahvaljujući Ravelovom pogledu na ideal klasične forme, odnosno ljepote. Ka tom idealu, očigledno, teži i Zagrebački kvartet koji interpretaciju bazira

Vrijednosti satkane u jednom vijeku

na preciznoj intonaciji i skladnom balansu između instrumenata, dok je nadograđuje pravilnim tumačenjem tematskog materijala, s izrazom koji ostavlja pozitivan utisak i koji je lišen populističkih manirizama.

Istorija Zagrebačkog kvarteta počinje 1919. godine, nakon koncerta održanog u Velikoj dvorani Hrvatskog zemaljskog glazbenog zavoda. Prvobitni članovi bili su violinisti Vaclav Huml i Milan Graf, violončelisti Umberto Fabri, dok su u današnjoj postavci violinisti Martin Krpan i Davor Fi-

lips (Philips), violista Hrvoje Filip (Philips) i violončelist Martin Jordan. Između te dvije postavke, različite generacije umjetnika koje su se smjenjivale tokom jednog vijeka, održale su više od četiri hiljade koncerata na svim kontinentima, izvodeći široki raspon stilova, od klasičke, preko romantizma, do savremenih autora s akcentom na hrvatskom stvaralaštvu. Ansambl je snimio više od 60 ploča za razne svjetske izdavačke i radijske kuće kao što su Sastruphon, RCA, Melodicom, Da Camera Magna, Croatia Records, ALM Records.

DRUGE VRIJEDNOSTI

Iako specifičnost boje po kojoj se prepoznaje određeni gudački kvartet ne traje duže nego što ga to čine određeni članovi ansambla, postojanje Zagrebačkog kvarteta ukazuje na neke druge vrijednosti. Vijek njihovog postojanja priča je o očuvanju tradicije, prepoznavanju važnih trenutaka u istoriji kulture jednog naroda, njegovanju dobrog ukusa i ulaganju u ljepšu budućnost. A te vrijednosti, kroz svoje muzičke programe, već osamnaest godina dijele i Don Brankovi dani muzike.

Boris MARKOVIĆ